

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Ευριπίδης (Φροντιστήριο)

Ενότητα: 12. Γραμματικός και συντακτικός σχολιασμός στίχων 627-662

Καράμπελας Σωτήριος

Τμήμα Φιλολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1. Σκοποί ενότητας.....	4
2. Περιεχόμενα ενότητας	4
3. Αρχαίο κείμενο – στίχοι 627-662	5
4. Γραμματικός σχολιασμός των υπογραμμισμένων όρων	5
5. Συντακτικός σχολιασμός των λέξεων που σημειώνονται με έντονα στοιχεία.....	6
6. Ενδεικτική βιβλιογραφία	6

1. Σκοποί ενότητας

Κατανόηση των γραμματικών και συντακτικών ιδιοτεροτήτων των στίχων 627-662 της *Μήδειας*.

2. Περιεχόμενα ενότητας

Η ενότητα περιλαμβάνει γραμματικούς και συντακτικούς χαρακτηρισμούς συγκεκριμένων λέξεων ή φράσεων των στίχων 627-662.

3. Αρχαίο κείμενο – στίχοι 627-662

Χο. ἔρωτες ὑπὲρ μὲν ἄγαν [στροφή
ἐλθόντες οὐκ εὐδοξίαν
οὐδ' ἀρετὰν παρέδωκαν
ἀνδράσιν· εἰ δ' ἄλις ἔλθοι (630)
Κύπρις, οὐκ ἄλλα θεὸς εὐχαρίς οὕτως.
μήποτ', ὦ δέσποιν', ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφείης
ἡμέρω χρίσασ' ἄφυκτον οἰστόν.

στέργοι δέ με σωφροσύνα, [ἀντιστροφή
δώρημα κάλλιστον θεῶν·
μηδὲ ποτ' ἀμφιλόγου ὀρ-
γὰς ἀκόρεστά τε νεΐκη
θυμὸν ἐκπλήξασ' ἑτέροις ἐπὶ λέκτροις
προσβάλοι δεινὰ Κύπρις, (640)
ἀππολέμους δ' εὐνὰς σεβίζουσ'
ὀξύφρων κρίνοι λέχη γυναικῶν.

ὦ πατρίς, ὦ δώματα, μὴ [στροφή
δῆτ' ἄπολις γενοίμαν
τὸν ἀμηχανίας ἔχουσα
δυσπέρατον αἰῶν',
οἰκτρότατον ἀχέων.
θανάτῳ θανάτῳ πάρος δαμείην
ἀμέραν τάνδ' ἐξανύσασα· μό-
χθων δ' οὐκ ἄλλος ὑπερθεν ἦ (650)
γὰς πατρίδας στέρεσθαι.

εἶδομεν, οὐκ ἐξ ἐτέρων [ἀντιστροφή
μῦθον ἔχω φράσασθαι·
σὲ γὰρ οὐ πόλις, οὐ φίλων τις
ᾠκτίσεν παθοῦσαν
δεινότατον παθέων.
ἀχάριστος ὄλοιθ', ὄτῳ πάρεστιν
μὴ φίλους τιμᾶν καθαρᾶν ἀνοί- (660)
ξαντα κληῖδα φρενῶν· ἐμοὶ
μὲν φίλος οὐποτ' ἔσται.

4. Γραμματικός σχολιασμός των υπογραμμισμένων ὀρων

1. εὐδοξίαν: αιτιατική ενικού θηλυκού γένους του ουσ. *εὐδοξία*, -ας = καλή φήμη, υπόληψη
2. ἀρετὰν: (δωρικός τύπος αντί *ἀρετήν*) αιτιατική ενικού θηλυκού γένους του ουσ. *ἀρετή*, -ῆς = υπεροχή
3. ἄλις: επίρρημα ποσού = αρκετά

4. **εὐχαρις**: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του επιθ. *ὁ/ ἡ εὐχαρις*, *-ι* = ευχάριστος, θελκτικός
5. **ἔφειης**: β' ενικό πρόσωπο ευκτικής αορίστου β' ενεργητικής φωνής του ρ. *ἔφειμι (οἰστόν)* = εξαπολύω (βέλος)
6. **ἡμέρω**: δοτική ενικού αρσενικού γένους του ουσ. *ἡμερος*, *-ου* = πόθος (ερωτικός)
7. **ἄφυκτον**: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους του επιθ. *ὁ/ ἡ ἄφυκτος*, *-ον* = αναπόφευκτος
8. **οἰστόν**: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους του ουσ. *οἰστός*, *-ου* = βέλος
9. **σωφροσύνα**: (δωρικός τύπος αντί σωφροσύνη) ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του ουσ. *σωφροσύνη*, *-ης* = φρόνηση
10. **ἀμφιλόγους**: αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους του επιθ. *ὁ / ἡ ἀμφίλογος*, *-ον* = εριστικός
11. **νεΐκη**: αιτιατική πληθυντικού ουδέτερου γένους του ουσ. *νεΐκος*, *-ους* = διαμάχη
12. **ἀπτολέμους**: (ιωνικός τύπος αντί ἀπτόλεμος) αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους του επιθ. *ὁ / ἡ ἀπτόλεμος*, *-ον* = ακαταμάχητος
13. **ὀξύφρων**: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους του επιθ. *ὁ/ ἡ ὀξύφρων*, *-ον* = έξυπνος
14. **δαμείην**: α' ενικό πρόσωπο ευκτικής αορίστου β' παθητικής φωνής του ρ. *δαμάζω* = νικώ, κυριεύω, καταβάλλω
15. **ἔξανύσασα**: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους της μετοχής αορίστου ενεργητικής φωνής του ρ. *ἔξανύω/ἔξανύτω* = ολοκληρώνω, τελειώνω
16. **στέρεσθαι**: απαρέμφατο ενεστώτα μέσης φωνής του ρ. *στέρομαι* = στερούμαι
17. **ὤκτισεν**: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής αορίστου ενεργητικής φωνής του ρ. *οἰκτίζω* (ποιητικός τύπος του *οἰκτίρω*) = οικτίρω
18. **ἀχάριστος**: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους του επιθέτου *ὁ/ ἡ ἀχάριστος*, *-ον* = αυτός που δεν έτυχε ευγνωμοσύνης ή τιμής

5. Συντακτικός σχολιασμός των λέξεων που σημειώνονται με έντονα στοιχεία

1. **εὐχαρις**: κατηγορούμενο του υποκειμένου (θεός) του εννοούμενου ρήματος (*έστί*)
2. **δώρημα**: παράθεση στο ουσ. *σωφροσύνα*
3. **στέρεσθαι**: β' όρος σύγκρισης
4. **ἀχάριστος**: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου εξαρτώμενο από το ρήμα *όλοιο*

7. Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Liddell, H. G. – R. A. Scott – H. S. Jones, *A Greek- English lexicon*. Oxford, Oxford University Press 1996
- Mastronarde, D. J., *Ευριπίδου Μήδεια*. Μετάφραση Δ. Γιωτοπούλου, επιμέλεια μετάφρασης Μ. Χριστόπουλος. Αθήνα, Πατάκης 2006.

Page, D. L., *Ευριπίδη Μήδεια*. Μετάφραση Γ. Γιατρομανωλάκης. Αθήνα, Καρδαμίτσα 1990.
Στεφανόπουλος, Κ. Θ., *Ευριπίδης. Μήδεια*. (μετάφραση). Αθήνα, Κίχλη 2012.